

HOE JE EEN VULKAAN KUNT BLUSSEN

Alda Berglind Egilsdóttir en Wannes Cappelle, Wendy Panders (ill.)

Lannoo

(door Ine Muys)

OVER DE MAKERS

Alda Berglind Egilsdóttir (1978) is schrijfster. Ze werkt al jaren achter de schermen mee aan schrijfp opdrachten van haar man Wannes Cappelle. In het non-fictieboek *Hoe je een vulkaan kunt blussen en andere weetjes over IJsland* (2017) vertelt Berglind Egilsdóttir aan de hand van feiten en mythen waarom haar geboorteland IJsland zo bijzonder is. Het boek werd in Nederland bekroond met de Glazen Globe voor het beste geografische kinderboek.

(Bronnen: <https://www.lannoo.be/nl/alda-berglind-egilsdottir> en <https://geografie.nl/artikel/ijslandse-schrijfster-wint-glazen-globe-met-het-boek-hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen>)

Wannes Cappelle (1979) is zanger, songwriter, muzikant en acteur. Als frontman van de band Het Zesde Metaal brengt hij eigenwijze West-Vlaamse nummers. Samen met zijn vrouw maakte Cappelle het non-fictieboek *Hoe je een vulkaan kunt blussen en andere weetjes over IJsland* (2017).

(Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Wannes_Cappelle)

Wendy Panders (1966) is illustratrice en grafisch ontwerpster. Met Evelien de Vlieger bedacht ze de *Hoe maak ik*-verhalenreeks: *Hoe maak ik een vriend?* (2010), *Hoe maak ik tijd?* (2011) en *Hoe maak ik het aan?* (2015). Ook illustreerde ze drie non-fictieboeken, over Frankrijk, IJsland en wiskunde: *De Eiffeltoren is 540 stokbroden hoog en andere weetjes over Frankrijk* (2016), *Hoe je een vulkaan kunt blussen en andere weetjes over IJsland* (2017) en *Alice in Wiskunde Wonderland* (2018).

(Bron: <https://www.lannoo.be/nl/wendy-panders>)

1. VERHAAL

Kaft en titel

Om de aandacht op de vormgeving te vestigen kan je de volgende oefening doen. Toon de cover een vijftal seconden en leg het boek vervolgens aan de kant.

- Wat is de juryleden van de cover bijgebleven? Wat sprong meteen in het oog? (bv. rode vlam, witte achtergrond, zwarte vlakken)

Herhaal deze oefening, maar toon de cover nu minstens tien seconden.

- Zijn de juryleden in staat om de cover gedetailleerder te beschrijven? (bv. niet-ingekleurde

tekeningen, ondertitel)

- Voldoet de cover aan de verwachtingen, of zijn de illustraties eerder verrassend?
- Konden ze vóór het lezen iedere illustratie met IJsland in verband brengen?

Besteed ook aandacht aan de woorden en zinnetjes op de cover. ('IJslander sinds de 9e eeuw', 'IJsland?', 'Wij hadden geen hoorns!')

- Waarom zou de illustratrice precies voor deze tekeningen gekozen hebben? (bv. (on)herkenbaar, grappig, waarheidsgetrouw)
- Hebben de juryleden ook de *achterkant* van het boek bestudeerd? Merkten ze bijvoorbeeld op dat zelfs de *streepjescode* aan een vulkaan doet denken?
- Hadden de juryleden bepaalde verwachtingen bij het formaat van het boek? Of was het langwerpige formaat hen nog niet opgevallen?
- Je kan het gesprek over de uiterlijke vormgeving van het boek afronden met de stelling 'de cover is het visitekaartje van het boek'. Zijn de juryleden het erover eens dat...
 - het boek de aandacht opeist tussen willekeurige andere boeken?
 - de uitgevers zorgvuldig over de vormgeving (compositie, kleurgebruik) van de cover hebben nagedacht?
 - de cover past bij de inhoud van het boek? (herhaal deze vraag eventueel aan het eind van de boekbespreking)
- Wat vinden de juryleden van de titel? Maakt de titel nieuwsgierig? Zijn de juryleden meteen gaan opzoeken hoe je een vulkaan kunt blussen? Waarom (niet)?
- Waarom denken de juryleden dat de schrijfster voor een ondertitel ('en andere weetjes over IJsland') gekozen heeft? (bv. om aan te geven dat het boek over IJsland gaat)
- Hebben de juryleden eventueel een andere titel in gedachten?

Genre en structuur

Het boek begint met een *inleiding*. Hebben de juryleden de inleiding tot het boek gelezen? Overloop samen de beginpagina's en peil naar reacties.

- Wat valt hen meteen op?
- Lazen ze al een boek met een vergelijkbare opener?
- Wat voor soort boek was dat? (bv. informatief boek, leesboek)

Wat is een inleiding eigenlijk?

- Vraag de juryleden om het woord inleiding zo goed mogelijk te definiëren. (bv. eerste deel van een tekst waarin de schrijver uitlegt waarover de rest van de tekst gaat)
- Herbekijk de inleiding tot het boek met de zopas bedachte definitie in het achterhoofd. Lees eventueel hardop voor wat er staat: 'Wat je niet vindt in dit boek'.
- Wacht even... als de schrijfster aankondigt waarover ze niet gaat schrijven, is dit dan nog een inleiding? Voer voor discussie!
- Waarom denken de juryleden dat de schrijfster voor deze bijzondere 'inleiding' koos? (bv. om verrassend en/of grappig uit de hoek te komen —ze doet het omgekeerde van wat we verwachten—, om meteen te verantwoorden dat ze onmogelijk alles over IJsland kan vertellen, om aan te geven dat het géén toeristische gids is)
- Betrek ook het motto op de tegenoverliggende pagina in de discussie: 'Het is moeilijk om héél IJsland in één boek te krijgen als er al minstens honderd verschillende IJslandse woorden voor wind bestaan'. Wat bedoelt de schrijfster met deze zin? Waarom koos ze precies deze uitspraak als beginzin? (om meteen te verantwoorden dat ze onmogelijk alles over IJsland kan vertellen, om aan te geven dat IJsland een rijke taal en cultuur kent)
- Hebben de juryleden voor / tijdens / na het lezen gebruikgemaakt van de *inhoudstafel* voorin het boek? Waarom (niet)? Je kan de juryleden eventueel vertellen op welke verschillende manieren ze deze inhoudstafel kunnen 'lezen' en gebruiken.
 - Je kan geheel chronologisch starten bij de eerste vraag en eindigen bij de laatste.
 - Evengoed kan je één vraag uitkiezen die je op het eerste gezicht beantwoord wil zien, vervolgens een tweede prikkelende vraag, een derde, enzovoort.
 - Je zou met deze inhoudstafel zelfs een variant op het spelletje 'ganzenbord' kunnen spelen (zie ook: verwerking – Jij bent de gids)

Laat de juryleden in enkele zinnen vertellen waarover het boek gaat.

- Is er een duidelijke verhaallijn?
- Zijn er personages?
- Denk je dat de schrijfster en illustratrice een bepaalde bedoeling hebben met dit boek? Waarom (niet)? (bv. informeren, waarheid over IJsland vertellen, vermaken)

Besteed vervolgens aandacht aan het informatieve en educatieve karakter van het non-fictieboek.

- Vormen alle weetjes samen een verhaal? Hoezo (niet)? (bv. weetjes gaan allemaal over IJsland, maar verschillende soorten: aardrijkskundige, geschiedkundige, culturele)
- Vinden de juryleden dat ze (te) veel weetjes voorgeschoteld krijgen?
- Soms begint of eindigt de schrijfster een weetje met een lied of gedicht. Vinden de juryleden dit passen in een informatief boek? Waarom (niet)? (p. 25, p. 28)
- Zouden ze dit boek aan hun leerkracht aanbevelen? Waarom (niet)?

Het boek eindigt met een dankwoord, waarin de schrijfster vermeldt welke bronnen ze gebruikte.

- Hebben de juryleden het dankwoord doorgenomen? Waarom (niet)?

Schrijfstijl

Alda Berglind Egilsdóttir stelt IJsland voor aan de hand van de meest uiteenlopende weetjes.

- Slaagt de schrijfster er volgens de juryleden in om de nieuwsgierigheid te prikkelen?
- Hadden ze zin om meerdere weetjes na elkaar te lezen? Waarom (niet)?
- Vinden ze de opeenvolging van verschillende soorten weetjes –aardrijkskundig, geschiedkundig, cultureel, talig, culinair– verrassend of eerder verwarrend?
- Merkten de juryleden op dat het eerstvolgende weetje telkens wordt aangekondigd? (het sleutelwoord bij het weetje in kwestie wordt telkens (in het rood) vermeld in de tekst + onderaan de pagina's duidt een pijltje de overgang van het ene naar het andere weetje aan, bv. "weg → lavavelden")
- Hoe ervaren de juryleden de schrijfstijl? (bv. begrijpelijk, grappig, vlot, eerlijk, ingewikkeld, afstandelijk...) Bespreek volgende citaten:
 - "IJslanders zijn vooral goed in het lekkerder maken van al bestaande wereldgerechten" (p. 9)
 - "Wetenschappers hebben ontdekt dat onze aardbol eigenlijk een hete, vloeibare bol is met een dikke korst eromheen – een beetje zoals een gigantische bitterbal" (p. 18)
 - "Op 23 januari 1973 lagen alle vijfduizend driehonderd inwoners van Heimaey (en meer dan twee miljoen papegaaiduikers) op slechts één kilometer van de vulkaan heerlijk te slapen. Hun vulkaan leek immers uitgestorven. 'Uitgestorven!? Ík!?' brulde de vulkaan die nacht om twee uur. 'Ik deed gewoon een dutje, mag dat, ja?!' " (p. 37)
 - "Het afvalwater komt niet van een riool, maar van Svartsengi, een geothermische energiecentrale die de IJslanders van warm water moet voorzien" (p. 46)
 - "Het is natuurlijk raar om over de ontdekking van een land te spreken waar al mensen wonen. Je kunt misschien beter spreken van een herontdekking" (p. 49)
 - "IJsland ligt op een hotspot. En nee, dat betekent niet dat je overal toegang hebt tot het internet" (p. 58)
 - "Ook al gebruiken ze natuurvriendelijke energie in hun huizen, toch hoort IJsland bij de minst duurzame samenlevingen ter wereld" (p. 64)
- De schrijfster gebruikt geregeld IJslandse woorden. Waarom denken de juryleden dat ze daarvoor koos in een voor de rest Nederlandstalig boek? (bv. kennismaking met IJslandse taal, geloofwaardigheid, sommige termen zijn moeilijk of niet te vertalen)
- Hebben de juryleden woorden die ze niet goed begrepen opgezocht? Waarom (niet)?

Illustraties en vormgeving

Wendy Panders voorziet het boek van verschillende soorten beeldmateriaal. Ze maakte *collages* en illustraties die een volledige pagina in beslag nemen, maar ook kleinere, decoratieve illustraties.

- Vinden de juryleden deze combinatie van vormen en stijlen passen bij de (informatieve) inhoud van het boek? Waarom (niet)?

De illustratrice maakte ook een kaart van IJsland, die je voorin het boek kan terugvinden.

- Hebben de juryleden de kaart voor / tijdens / na het lezen gebruikt? Waarom (niet)?
- Bij sommige (meestal aardrijkskundige) weetjes staan onderaan de pagina ook kleine kaarten afgebeeld waarop de regio in kwestie wordt aangeduid. Vinden de juryleden dit waardevol, of zou je ze ook kunnen weglaten?

Afstemming tekst en beeld

- Zijn tekst en illustraties goed op elkaar afgestemd?
- Maken de illustraties de feiten inzichtelijker?
- Is het de juryleden opgevallen dat tekst en beeld elkaar soms tegenspreken? (bv. vikingen dragen geen helmen met hoorns, maar in de bijbehorende collage wordt wél een mannelijke Viking met gehoornde helm afgebeeld, p. 40)
- Waarom zijn bepaalde woorden vetgedrukt, gekleurd en/of schuingedrukt? (om kernwoorden / IJslandse termen te benadrukken)

2. VERWERKING

Wij hadden geen hoorns!

Materiaal

- papier of bord
- schrijf- en tekenmateriaal

Wie IJsland zegt, denkt vrijwel onmiddellijk aan Vikingen. Toch?

Vraag de juryleden om een Viking te tekenen. Willen ze liever schrijven? Geef ze dan een vijftal minuten om (het begin van) een kort verhaal te bedenken met een Viking in de hoofdrol.

Vergelijk de tekeningen / korte verhalen met elkaar. Bespreek overeenkomsten en verschillen.

- Hoe zien de Vikingen eruit? Welke kledij / attributen dragen ze?
- Hoe gedragen de Vikingen zich? Wat voor soort karakter hebben ze? Let bijvoorbeeld op gelaatsuitdrukkingen.
- Hoeveel juryleden tekenden een mannelijke Viking, en hoeveel een vrouwelijke?

Vergelijk de zopas bedachte Vikingen met de Vikingen uit bijlage 1.

- Waarin verschillen ze van elkaar? Of zijn het vooral de overeenkomsten die om aandacht vragen?
- Leg de juryleden ook volgend citaat voor: “een Viking is een vuile man met een helm met horens die, wanneer hij niet aan het moorden en plunderen is, bier drinkt uit een schedel” (p. 40) Welke van de besproken Vikingen beantwoorden aan deze beschrijving?
- Zijn de juryleden het erover eens dat het merendeel van de afbeeldingen / beschrijvingen niet klopt?
- Kunnen ze verklaren waarom we Vikingen zo vaak foutief voorstellen? Misschien gaven ze hun Viking zelf een helm met horens, ook al hebben ze (als het goed is) in het boek gelezen dat dit een misverstand is. Benadruk indien nodig zelf dat dit onder andere komt omdat we zonder erbij stil te staan de dingen tekenen die we het vaakst te zien krijgen. Vikingen in boeken of in films zijn vaak vuile en extreem gewelddadige mannen. (Op pagina 41 wordt een Viking met gehoornde helm afgebeeld, al wordt dit in de tekst tegengesproken). Aangezien we steeds weer met gelijkaardige beelden en verhalen geconfronteerd worden, denken we haast automatisch dat Vikingen inderdaad vooral mannen met gehoornde helmen waren. Zo’n idee of overdreven beeld van een groep mensen –in dit geval Vikingen– noemen we een stereotype.
- Zijn er juryleden die een Viking verzonnen hebben die helemaal niet aan de stereotiepe omschrijving

beantwoordt? Hebben ze daar een verklaring voor?

- Kunnen de juryleden zich nog herinneren hoe Vikingen er volgens de schrijfster dan wel uitzagen, en waarmee ze zich bezighielden? (het klopt dat ze geregeld vchten en uit roven gingen, maar ze dreven ook handel en schreven gedichten, ze droegen helmen zonder hoorns, maar dronken er wel uit, ze wisten zich geregeld, er waren ook heel wat vrouwelijke Vikingen, de meeste Vikingen kwamen uit Noorwegen, Zweden en Denemarken, p. 40)

De schrijfster merkt op dat Viking geen nationaliteit was en ook geen beroep. Er bestonden wel “professionele Vikingstrijders”, maar over het algemeen was Viking zijn iets dat sommige mensen af en toe deden (p. 40).

- Weten de juryleden dat er vandaag nog steeds mensen zijn die zich in hun vrije tijd als Viking verkleden? In Elewijt bijvoorbeeld wordt ieder jaar het evenement ‘Viking Thing’ georganiseerd: <https://www.youtube.com/watch?v=Yg1MAUZIpBw>.

Stellingenspel

De schrijfster brengt nog andere clichés over IJsland ter sprake. Daarbij geeft ze terloops aan dat het soms moeilijk is om de feiten van de verzinsels te onderscheiden. Zijn de juryleden in staat om onzin over IJsland op te merken?

Materiaal

- stellingen uit bijlage 1
- groene en rode Viking-kaart

Leg de juryleden de stellingen uit bijlage 1 voor.

- Is de stelling waar of niet waar? Vraag de juryleden ook om hun antwoorden toe te lichten.

Met behulp van de kaartjes in bijlage kunnen de juryleden hun antwoord kenbaar maken. De groene kaart met ‘dichterlijke raven’ staat voor ‘waar’, de rode kaart met ‘gehoornde vikinghelm’ staat voor ‘niet waar’.

Jij bent de gids

Materiaal

- dobbelsteen
- pionnen, voor ieder jurylid één

Na het lezen van dit boek weten de juryleden ongetwijfeld meer over IJsland dan hun leerkracht, familie en vrienden. Maar zijn ze ook in staat om op een eerlijke en grappige manier over dit eiland te vertellen? Organiseer een spelletje ‘IJsland voor dummies’ om de juryleden op hun eerste gidstour voor te bereiden.

- Spelmateriaal: voorin het boek vind je een inhoudstafel die je als spelbord kunt gebruiken. Je kan de dubbele pagina eventueel kopiëren als je dat handiger vindt. Voorzie een dobbelsteen en een pion voor iedere gids in wording.
- Spelverloop:
 - Allereerst zweren de gidsen in wording dat ze hun uiterste best zullen doen om de waarheid en niets dan de waarheid over IJsland te vertellen.
 - Vervolgens gooit een eerste gids in wording met de dobbelsteen. Hij/zij gooit bijvoorbeeld 4 en plaatst de pion bij de dienovereenkomstige vulkaan, namelijk 21. De gids in wording leest de vraag hardop voor (waar komt het woord geiser vandaan?) en probeert die meteen te beantwoorden.
 - De gids zal diep in zijn of haar geheugen moeten graven om een gepast antwoord te kunnen geven. Daarom mogen de andere gidsen hun collega helpen door de gekleurde trefwoorden bij het weetje voor te lezen of op te schrijven. Heeft de gids nood aan een visueel geheugensteuntje? Toon hem of haar dan de bijbehorende collage. (Het kan ook helpen om

- voorafgaand aan deze activiteit het stellingenspel te doen.)
- Betrap je de gids op het gebruik van stereotypen of clichés? Wees dan slim als een raaf en roep krakrakrak!, waarna je de gids laat weten wat er beter kan.
- Heeft de gids verteld wat hij of zij wist? Dan is het de beurt aan de volgende gids in wording om een weetje over IJsland in zijn/haar eigen woorden te vertellen.

Leg de juryleden tenslotte volgende denkoefening voor. Stel dat ze gevraagd worden om samen met de collega-gidsen het boek IJslandse geschiedenis voor dummies te schrijven.

- Hoe zouden ze daar dan aan beginnen?
- Zouden ze een IJslandse als Berglind Egilsdóttir interviewen?
- Zouden ze tekeningen en/of collages in het boek opnemen?
- Misschien vinden ze het nodig om naar IJsland te reizen? Kan je een goed boek over IJsland schrijven zonder onderzoek te verrichten? Waarom (niet)?

In kaart gebracht

Materiaal

- papier
- schrijf- en tekenmateriaal
- tijdschriften en/of kranten
- schaar
- lijm
- eventueel: meetlat, geodriehoek, passer

Kaartopdracht 1

Vraag een van de juryleden om uit het hoofd de eilandgrenzen van IJsland te schetsen op een groot wit papier of op het bord. Het is hierbij onbelangrijk of de schets wel of niet aan de verwachtingen voldoet. Stel de andere juryleden voor om hun favoriete weetje over IJsland op deze kaart aan te brengen. Gebergte en vulkanen zijn gemakkelijk te tekenen. Maar hebben ze ook bedacht hoe ze bijvoorbeeld historische (bv. Kabeljauwoorlog) en mythologische informatie (bv. trollen) in de kaart kunnen verwerken? (bv. bedenk kaartsymbolen en leg in een legende uit wat ze betekenen)

Kaartopdracht 2

Gun de juryleden enkele minuten de tijd om de kaart van IJsland voorin het boek te bestuderen.

- Wat staat erop de kaart afgebeeld? Vraag indien nodig naar details (bv. grenzen van het eiland, de omliggende zeeën / oceanen, de enige autosnelweg, namen van belangrijke steden, tekeningetjes van dieren (bovenin vogelsoorten, onderin zeebewoners), landschappen en fenomenen die verderop in het boek ter sprake komen, rode huizen om bewoond gebied aan te geven, tekeningetjes van oude en moderne schepen)
- Toont deze kaart hoe IJsland er daadwerkelijk uit ziet? (bv. het is een vereenvoudigde voorstelling die ons een idee geeft van hoe IJsland er moet uit zien)
- Hebben de juryleden opgemerkt dat de kaart naast ruimtelijke ook historische informatie bevat? (drakar en cruiseschip staan allebei afgebeeld)
- Vergelijk de kaart in het boek met een satellietfoto op Google Maps. Je kan de foto's in bijlage 2 gebruiken of de juryleden zelf laten googelen. Kan je op de satellietfoto wél zien hoe IJsland eruit ziet? Is de foto betrouwbaarder dan de tekening in het boek? (bv. wetenschappelijk gezien is de foto betrouwbaarder, maar het gaat hier nog steeds om een voorstelling van het eigenlijke IJsland)
- Waarom zouden de makers ervoor gekozen hebben om een kaart in dit boek op te nemen? (bv. past bij de informatieve inhoud van het boek, vooruitblik op / samenvatting van de inhoud, mooi om naar te kijken / kunstobject)
- Vraag de juryleden enkele boeken op te sommen waarin ze kaarten tegenkwamen. Wat voor soort boek was het? (bv. atlas, informatief boek, verzonnen verhaal). Bij wijze van besluit kan je opmerken

dat een kaart eender welke plaats of ruimte kan voorstellen, of die nu echt bestaat of verzonnen is.

Kaartopdracht 3

Tijd voor het echte werk! De juryleden worden gevraagd om een kaart te ontwerpen voor het boek *IJslandse geschiedenis voor dummies*. Vóór ze als cartografen aan de slag gaan, kan je ze de volgende vragen voorleggen:

- Moet de kaart er vooral mooi uitzien, of is het belangrijker dat de kaart informatief is?
- Wil je een kaart ontwerpen die een algemene indruk geeft van hoe IJsland eruitziet, of wil je gedetailleerder te werk gaan? Bedenk hoeveel weetjes je op de kaart wil aanduiden.
- Waar in het boek moet de kaart zich bevinden, en waarom? (voorin, in het midden, achterin, op de kaft)

Eindoordeel

Wat vonden de juryleden van dit boek? Vraag naar meningen over de schrijfstijl, de illustraties en de vormgeving, de wisselwerking tussen tekst en beeld, de opbouw en het informatieve karakter van het boek ('inleiding', de kaart, de inhoudstafel, de verschillende soorten weetjes, het dankwoord). Zijn de juryleden het eens met elkaar? En met de recensenten?

- "Origineel informatief boek met allerhande weetjes over IJsland, zonder een toeristische gids te zijn." (Bron: <https://pluizuit.be/boek/hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen/>)
- "Het [boek] blijft erg luchtig en dikwijls zelfs grappig." (Bron: <https://pluizuit.be/boek/hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen/>)
- "Hoe je een vulkaan kunt blussen is een boek vol spectaculaire en grappige weetjes over het meest fascinerende land ter wereld: IJsland. Het bevat de perfecte mix van geschiedenis, cultuur, aardrijkskunde en fauna en flora" (Bron: <http://kinderboeken.blog.nl/boeksoort/non-fictie/2017/06/13/hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen-alda-berglind-egilsdottir-wannes-cappelle>)
- "[De auteur] weet een sfeer te scheppen waarbij je de dampende grond kunt ruiken, het ongedierte kunt voelen, de lokale pot kunt proeven en de op kaarten weergegeven geografie bijna in het echt kunt ervaren." (Bron: <https://geografie.nl/artikel/ijslandse-schrijfster-wint-glazen-globe-met-het-boek-hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen>)
- "De illustraties van Wendy Panders zorgen bij alle onderwerpen een duidelijke, zowel inhoudelijke als humoristische, meerwaarde." (Bron: <https://geografie.nl/artikel/ijslandse-schrijfster-wint-glazen-globe-met-het-boek-hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen>)

Zouden ze dit boek aanbevelen aan hun vrienden, familie en/of leerkracht? Waarom (niet)?

LEESSUGGESTIES

- Rivieren : een reis langs zeeën, meren en rivieren / Peter Goes (Lannoo, 2018)
- Onder water ; Onder de grond / Aleksandra Mizielińska en Daniel Mizieliński (Lannoo, 2015)
- Het raadselachtige eiland / Tove Jansson (Clavis, 2015)
- Over goden en reuzen : verhalen uit de Edda / Simone Kramer en Els Van Egeraat (ill.) (Ploegsma, 2014)
- De regels van drie / Marjolijn Hof (Querido, 2013)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.